

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАПН УКРАЇНИ

Загородня А. А.

Робоча програма дисципліни

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS

СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

для здобувачів вищої освіти

Ступінь «Доктор філософії»
Спеціальність 014 Середня освіта

Київ– 2022

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Директор Інституту педагогіки НАПН
України

Олег ГОПУЗОВ

від "31" серпня 2022 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Заступник директора з наукової роботи
Інституту педагогіки НАПН України

Микола ГОЛОВКО

від "31" серпня 2022 р.

**ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS
СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліни для здобувачів вищої освіти

ступінь «Доктор філософії»

спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

КИЇВ-2022

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

Завідувач аспірантури та докторантури

 Марина ЗАГОРУЛЬКО

УДК 37.016.3:159.942.5(0.034.2)

Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). 16 с.

Автор:

Загородня Алла Анатоліївна, доктор педагогічних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу історії та філософії освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, учений секретар Інституту педагогіки НАПН України;

Чернуха Надія Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.

© Інститут педагогіки НАПН України, 2022 рік

© Загородня Алла Анатоліївна, 2022 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Дисципліна за вибором
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 1	<u>014 «Середня освіта»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів –1		3-й
		Семестр
		5-й
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	Лекції
		4 год.
		Семінарські
		6 год.
		Практичні
		-
		Самостійна робота
20 год.		
Вид контролю: залік		

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців знань і компетенцій соціально-гуманітарного характеру, таких як: уміння працювати в багатопрофільній команді, володіння прийомами ефективної аргументації і комунікативною компетенцією в цілому, розуміння професійної та етичної відповідальності ухвалення управлінських рішень, здібність до аналізу і критики прийнятих рішень, мистецтво управління часом та правильної постановки цілей, розуміння необхідності навчання та особистісного розвитку протягом усього життя.

Предметом є вивчення та практичне засвоєння міжпрофесійних, універсальних навичок та вмінь, актуальних для будь-якого виду діяльності, що дозволяють швидко адаптуватися до нових умов, змінювати сферу зайнятості, вирішувати нестандартні завдання. А саме: особистісна динаміка (почуття відповідальності, прагнення до досягнень, впевненість в собі, висока мотивація), область міжособистісних відносин (контактність, об'єктивна самооцінка, співчуття та співпереживання іншим людям), прагнення до успіху (самовіддача, мотивація до підтримання статусу, схильність до систематизації, ініціативність), витривалість (стійкість до критики, стійкість до невдач, позитивна емоційна установка, твердість життєвої позиції, задоволення роботою).

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «**Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу**» є – навчити здобувачів освіти особистісної динаміки (почуття відповідальності, прагнення до досягнень, впевненість в собі, висока мотивація); компетентності в області міжособистісних відносин (контактність, об'єктивна самооцінка, співчуття та співпереживання іншим людям); прагнення до успіху (самовіддача, мотивація до підтримання статусу, схильність до систематизації, ініціативність); витривалості (стійкість до критики, стійкість до невдач, позитивна емоційна установка, твердість життєвої позиції, задоволення роботою).

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є формування наступних компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері освіти, застосовувати методологію наукової та соціально-педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Здатність адекватно застосовувати кращі освітньо-педагогічні й соціально-педагогічні практики у професійно-педагогічній діяльності.

ЗК 6. Здатність організовувати продуктивну усну та письмову комунікацію в освітній, науковій та управлінській діяльності.

ЗК 8. Здатність розв'язувати дослідницькі проблеми з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

фахові компетентності (ФК):

ФК 3. Здатність застосовувати практико-орієнтовані методики навчання у професійно-педагогічній діяльності з предметної спеціальності.

ФК 4. Здатність здійснювати та організовувати проєктну діяльність в конкретній предметній освітній галузі.

ФК 7. Здатність використовувати спеціалізовані уміння та навички розв'язання проблем для виконання кваліфікаційної праці (дисертації) та презентації результатів власних наукових досліджень.

Результати навчання дисципліни «Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу» можна вважати успішними за умови досягнення.

ПРН	Знання	Уміння та навички
ПРН 4	- знання про сучасні світові та вітчизняні інноваційні освітньо-педагогічні практики, механізми їх застосування в умовах конкретного закладу освіти.	- уміння виявляти кращі сучасні освітньо- педагогічні практики; - уміння адаптувати інноваційні освітньо- педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні; - уміння застосовувати інноваційні освітні практики в умовах конкретного закладу освіти.
ПРН 6	- знання про комунікацію в освітній, науковій та управлінській діяльності, міжособистісну та педагогічну взаємодію.	- уміння організовувати процес комунікації в освітньому процесі, науковій та управлінській діяльності на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії; - уміння здійснювати педагогічну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу, наукової діяльності та управління.
ПРН 8	– знання основ етики організації і здійснення науково-дослідної діяльності та освітнього процесу; – знання принципів професійної етики та академічної доброчесності; – знання вимог законодавства щодо дотримання принципів професійної етики та академічної доброчесності в науковій та педагогічній діяльності.	– уміння дотримуватися етичних норм та принципу академічної доброчесності в процесі науково-дослідної та педагогічної діяльності; – уміння організовувати і здійснювати наукову діяльність та освітній процес з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; – уміння стимулювати здобувачів освіти щодо дотримання норм професійної етики та академічної доброчесності.
ПРН 12	- знання особливостей проектування та використання практико-орієнтованих методик навчання з предметних спеціальностей.	- здатність добирати, розробляти та використовувати практико-орієнтовані методики з предметних спеціальностей.
ПРН 13	- знання про основні етапи та особливості реалізації проектної діяльності в конкретній предметній галузі; - знання про взаємодію суб'єктів освітнього процесу під час проектної діяльності; - знання про освітній та розвивальний потенціал навчальних проектів (за предметною спеціальністю); - знання про розподіл ролей учасників проектної групи; - знання особливостей управління проектною діяльністю.	- уміння здійснювати взаємодію в проектній діяльності (для конкретної предметної освітньої галузі); - уміння організовувати взаємодію суб'єктів освітнього процесу під час проектної діяльності; - здійснювати ефективне управління проектною діяльністю.

ПРН 16	<ul style="list-style-type: none"> - знання психолого-педагогічних засад здійснення науково-дослідної діяльності; - знання про методики та технології аналізу предметної галузі з метою визначення проблем та розроблення механізмів їх розв'язання; - знання вимог до публікацій на здобуття наукового ступеня; - знання вимог до кваліфікаційної праці (дисертації), її структури, технології виконання та презентації отриманих наукових результатів; 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння визначати наукові проблеми в обраній освітньо предметній галузі; - уміння планувати етапи наукового дослідження; - уміння добирати оптимальний методологічний інструментарій, застосовувати методи педагогічного і міждисциплінарного дослідження; - уміння оформлювати результати дослідження в наукові публікації та супроводжувати їх подання до фахових видань, зокрема, таких, що входять до провідних міжнародних наукометричних баз; - уміння оформлювати кваліфікаційну працю (дисертацію) згідно з вимогами; - уміння презентувати ключові результати наукового дослідження.
---------------	--	---

В *результаті* вивчення дисципліни «**Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу**» здобувач повинен:

знати: психологічні особливості комунікативного процесу, закони професійної комунікації; принципи формування ефективних комунікацій; психологічні засади стимулювання роботи працівників; стратегії та умови поведінки в конфліктних ситуаціях, способи їх розв'язання; принципи постановки цілей; ефективні прийоми та методи тайм-менеджменту; сучасні вимоги ринку праці; компетентності, що визначають конкурентоспроможність в умовах здійснення професійної діяльності в Україні та закордоном.

вміти: саморозвивати власні фахові якості, їх відповідність службовому становищу; виробити навички і вміння ефективного спілкування (читати невербальну інформацію, точно передавати інформацію); виробити вміння визначати структуру групи, згуртовувати колектив; застосувати принципи управління людськими ресурсами в роботі з різними категоріями працівників; знаходити причини конфліктів, проводити аналіз конфлікту, раціонально поводитися в конфліктній ситуації проводити переговори, виступати як фасилітатори, посередники, експерти у процесі розв'язання конфліктів в організації; навчитися проголошувати промови, вести ефективні телефонні розмови і ділову кореспонденцію; навчитися використовувати засоби психологічного впливу в роботі та опиратися чужому впливу; бути здатним застосовувати засоби комунікаційного менеджменту для створення позитивного іміджу; аналізувати основні психологічні закономірності управлінської діяльності, лідерства та керівництва; здійснювати діагностику організаційних процесів в компанії та розробляти рекомендації щодо їх оптимізації; аналізувати основні характеристики роботи та робочого середовища; визначати психологічний клімат в організаційному середовищі, лояльність до організації та задоволеність роботою працівників.

Програма навчальної дисципліни «**Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу**» складається з одного модуля. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 30 годин / 1 кредит за ЄКТС.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
Тема 1. Поняття соціально-психологічної компетентності. Професійна і кар'єрна компетентність. Навички презентації та самопрезентації. Менеджмент власного життя, навички самоуправління (self-management).	9	1	1		7
Тема 2. Особистість керівника. Психологічні аспекти керівництва і лідерства.	6	1	2		3
Тема 3. Мотивація трудової діяльності. Взаємодія з рівними партнерами. Управління конфліктами. Ведення академічних дебатів. Групова та командна робота.	7	1	2		4
Тема 4. Тайм-менеджмент. Бізнес-планування	8	1	1		6
Всього годин	30	4	6		20

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Поняття соціально-психологічної компетентності. Професійна і кар'єрна компетентність. Навички презентації та самопрезентації. Менеджмент власного життя, навички самоуправління (self-management).	1
2.	Особистість керівника. Психологічні аспекти керівництва і лідерства.	1
3.	Мотивація трудової діяльності. Взаємодія з рівними партнерами. Управління конфліктами. Ведення академічних дебатів. Групова та командна робота.	1
4.	Тайм-менеджмент. Бізнес-планування	1
	Разом	4

Змістовий модуль 1. Комунікабельність та лідерські якості

Тема 1. Поняття соціально-психологічної компетентності. Професійна і кар'єрна компетентність майбутніх фахівців. Навички презентації та самопрезентації. Менеджмент власного життя, навички самоуправління (self-management).

Вступ. Навчальні цілі. Структура курсу. Основні визначення. Категорії соціально-психологічної компетентності. Інтегральні соціально-психологічні навички. Результати розвитку соціально-психологічних знань та вмінь. Рефлексивний щоденник. Створення портфоліо. План особистого розвитку (ПОР). Поняття «Soft skills» та «Hard skills». Актуальність та вимоги ринку праці до опанування soft skills майбутніми фахівцями. Поняття та сутність професійної компетентності. Складові професійної компетентності. Аналіз і оцінка розвитку ділової кар'єри. Поняття про ринок праці. Сучасний стан ринку праці в Україні. Конкурентноспроможність. Основні визначення. Підготовка, структура та час презентації. Реалізація презентації (повний сценарій). Форми мовлення, чинники середовища. Візуальні, вербальні та невербальні засоби. Взаємодія з аудиторією та управління питаннями. Контроль нервування. Репетиція. Зворотний зв'язок. Створення та підтримка власної мотивації. Загальні теорії мотивації та поведінки, інструменти підтримки мотивації. Здатність працювати без нагляду: незалежність, полягання на себе та ініціатива. Здатність до концентрації та фокусування уваги. Взяття відповідальності. П'ять стадій взяття та реалізації відповідальності. Дослідження пов'язаних понять (локус контролю, розпорошення відповідальності, відповідальність та свобода). Шляхи запобігання відповідальності. Тренінг особистої відповідальності. Постановка цілей. Вступ до процесу постановки цілей. Теорія постановки цілей. Управління часом. Вступ до ефективного управління часом. Методи управління часом.

Тема 2. Особистість керівника. Психологічні аспекти керівництва і лідерства.

Психологічні аспекти керівництва і лідерства. Лідерство як об'єкт дослідження. Мотиваційна сфера особистості лідера. Психологічні типи керівників та лідерів. Труднощі та обмеження у роботі керівників та лідерів. Особистісні якості лідерів. Розвиток лідерських якостей. Комунікативний процес та його основні елементи. Управління комунікативними процесами. Проведення ділових нарад та бесід. Соціально-психологічна специфіка ділового спілкування. Сутність і особливості ділового спілкування. Спілкування як засіб управлінського впливу. Етнокультурні та етнопсихологічні особливості спілкування.

Змістовий модуль 2. Дослідження трудової мотивації та управління конфліктами.

Тема 3 Мотивація трудової діяльності. Взаємодія з рівними партнерами. Управління конфліктами. Ведення академічних дебатів. Групова та командна робота.

Мотивація як фактор ефективної професійної діяльності. Критерії та умови використання мотивації в професійній діяльності. Партнерське навчання та чому воно важливе. Інтерактивний метод. Наукова основа партнерського навчання. Успішне партнерське навчання. Навчання лідерів партнерського навчання. Групи рівних радників в університетах.

Сутність і види конфліктів в організації. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в управлінні. Форми й типи поведінки людини в конфліктній ситуації. Принципи і методи подолання конфліктів в управлінні. Формування соціально-психологічного клімату в організації.

Основи академічних дебатів. Головні формати дебатів. Слухання та реагування на критику. Врахування зауважень. Зворотний зв'язок та негативний зворотний зв'язок. Переваги групової роботи. Які виклики несе групова робота та як з ними впоратися.

Формування груп. Розмір груп, час праці, ролі, техніки, стратегії. Стимулювання групової роботи: успішна команда.

Змістовий модуль 3. Планування та управління часом.

Тема 4. Тайм-менеджмент. Бізнес-планування.

Розвиток торії і методологія керування часом. Філософські і психологічні аспекти керування часом. Цикл тайм-менеджменту. Прикладний тайм-менеджмент. Принципи правильної постановки цілей і завдань, планування через пріоритетність. Сутність бізнес-планування. Основні показники бізнес-планування. Стресостійкість.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Комунікативні здібності та навички як соціально-психологічна основа професійної компетентності.	1
2.	Соціально-психологічні особливості роботи в команді.	1
3.	Навички особистісної саморегуляції. Емоційний інтелект.	1
4.	Психологія ділового та креативного мислення як Soft skills. Моя успішна кар'єра в моїх руках.	1
5.	Резюме та супровідний лист. Співбесіда.	1
6.	Перші кроки на робочому місці. Мій бізнес-проект.	1
	Разом	6

Тема 1. Комунікативні здібності та навички як соціально-психологічна основа професійної компетентності.

Завдання:

- Надайте вирішення конфліктній ситуації. У відповідь на критику з боку підлеглих, що прозвучала на службовій нараді, керівник почав чіплятися до нього по дрібницях і посилив контроль за його службовою діяльністю. Визначте конфліктну ситуацію та причину конфлікту;
 - розробіть чек-ліст формування соціально-психологічного клімату в організації;
 - укажіть основні стилі вирішення конфліктних ситуацій. Опишіть ситуації, в яких використовуються різні стилі. Обґрунтуйте свою точку зору на використання різних методів виходу з конфлікту та їх дієвості.

Тема 2. Соціально-психологічні особливості роботи в команді.

Завдання:

- Розробити конспект проведення академічних дебатів на тему: «Слухання та реагування на критику»;
 - зробити відео добірку прикладів успішної групової, або командної роботи та охарактеризувати їх;
 - зробити підбірку методів організації командної роботи.

Тема 3. Навички особистісної саморегуляції. Емоційний інтелект.

Завдання:

- На основі аналізу однієї з теорій мотивацій (на вибір: А. Маслоу, М. Вербера, К. Алдерфера, Г. Маррей, Е. Мейо, Адамса, Д. Мак-Грегора та ін.) розробити пірамідальну ієрархію власних потреб у % відношенні від 0 до 100%, обґрунтувати значення кожної із виокремлених потреб;

- переглянути короткометражний мультфільм за посиланням <https://www.youtube.com/watch?v=GghmPtftGA4> та зробити аналіз інструментів підтримки мотивації;

- користуючись активним посиланням http://e-pidruchniki.com/content/899_46_Test_Yminnya_racionalno_vikoristovyvati_chas.html пройдіть онлайн-тест «Уміння раціонально використовувати час», обґрунтуйте отримані результати тесту та виокреміть можливі причини отримання даного результату.

Тема 4. Психологія ділового та креативного мислення як Soft skills. Моя успішна кар'єра в моїх руках.

Завдання

- Підготовка презентації з будь-якої професійної або суспільно важливої теми з використанням редактору Power Point або аналогічного (10-20 слайдів).
- користувачам відеохостингом YouTube переглянути трейлери до фільмів («Диявол носить прада» (2006 р.), «Людина, яка змінила все» (2011 р.), «Стажер» (2015 р.), «Темні часи» (2017 р.)) та зробити порівняльний аналіз стилів керівництва;
- розробити методичні рекомендації щодо розвитку лідерських якостей (10 пунктів).

Тема 5. Резюме та супровідний лист. Співбесіда.

Завдання

- Пропонуємо подивитись кілька відео-роликів з тренінгів по створенню резюме:
 1. Як скласти резюме. Практика <https://youtu.be/paxX3r8XicI>
 2. Як скласти ефективне резюме. Поради від Studio Moderna <https://youtu.be/GfQMGUUZnd0>
 3. Резюме как составить. Резюме як скласти. Как написать https://youtu.be/BrFWDHcZj_I
 4. Как составить сильное резюме <https://www.youtube.com/watch?v=lNWtYWyHBjw>
 5. Как правильно составить резюме <https://youtu.be/N-aJOpw1pXE>
 6. Як правильно написати супровідного листа? [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://jobs.ua/ukr/resume_sample/covering_letter/15
 7. Приклад - супровідний лист студента (молодий фахівець) [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://jobs.ua/ukr/resume_sample/covering_letter/22
 8. Види резюме [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://jobs.ua/ukr/resume_sample/resume_form
- За вибором напишіть резюме або супровідний лист

Тема 6. Перші кроки на робочому місці. Мій бізнес-проект.

Завдання:

- Розробити дерево цілей. Для того щоб примусити теоретичні знання «працювати», необхідно «прикріплювати» їх до конкретних субстанцій. В даному випадку Вам слід асоціювати дерево цілей особисто з собою. Якщо у Вас є чітко сформульована генеральна мета – візьміть її за основу побудови. Якщо така відсутня, перерахуйте 5-7 цілей високого порядку і сконструйте їм «надбудову» – формальну генеральну мету, наприклад, «задоволення життям» (мета 0 рівня). 2. Декомпонуйте «великі» цілі (I рівня) в 2-4 цілі II рівня і т. ін.

Дійдіть до того рівня деталізації, який дозволить Вам охопити перелік простих дій, які необхідно виконати для досягнення генеральної мети.

Привласніть цілям кожного рівня свій колір. Виділіть їх маркерами. Можливо, для Вас зручнішим виявиться вертикальне колірне розділення, у такому разі, об'єднуються будуть цілі однієї гілки, але різних рівнів. Надайте «дереву» презентабельний вигляд;

Форма звітності для завдання 1

Цілі високого порядку	Цілі II рівня
1.	1.
2.	2.
...	...
n	n

- розробити методичні рекомендації щодо ефективної системи тайм-менеджменту;
- побудувати модель бізнес-плану підприємства та охарактеризувати її основні складові.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «**Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу**» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 20 годин

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1.	Написання ПОР (плану особистісного розвитку) та щоденника навчання.	4
2.	Перегляд фільму «Ми - команда» (2006, реж. Джозеф Макджинти Никол) Написання есе – чого, в плані командної роботи, лідерства, роботи в складних умовах, навчив мене цей фільм.	3
3.	Перегляд фільму «Страх і трепет» (2003, реж. Ален Корно). Написання есе – чого, в плані командної роботи, лідерства, роботи в складних умовах, навчив мене цей фільми.	3
4.	Написання есе «Проблема неспанья» - приклад з роботи Д. Майерса за допомогою критичного мислення.	2
5.	Написання есе «Мій досвід самостійно завершеної праці без нагляду/примусу», яке має відповідати на шість ключових питань.	2
6.	Мій Тайм-менеджмент. Написання Бізнес-плану.	6
	Разом	20

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:
за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

- словесні - розповідь, пояснення, лекція;
- наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєннями аспірантами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час семінарських занять, виконання аспірантами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних тестувань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Очікувані результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються на першому занятті в семестрі. Враховуються бали, набрані на заняттях та під час підсумкового контролю (заліку). При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача під час заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном чи іншими пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 85 балів здобувач може отримати впродовж роботи на семінарських, лекційних, практичних заняттях, 15 балів – на заліку.

Схема нарахування балів з дисципліни подано у таблиці.

Таблиця

Поточне оцінювання, самостійна робота, залік														Підсумковий контроль	Сума
Т1			Т2				Т3				Т4			15	100
Л	С	С/р	Л	С	С	С/р	Л	С	С	С/р	Л	С	С/р		
1	7	14	1	7	7	6	1	7	7	8	1	6	12		

Скорочення: Л – лекція; С – семінар; С/р – самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Конспект лекцій – рукопис.
2. Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять з дисципліни «**Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійних компетентностей**» – рукопис.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. «Soft skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті». – Київ.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 90 с.
2. «Soft skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті». – Київ.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 90 с.
3. Длугунович Н. А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців / Н. А. Длугунович // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – No 6 (219). – С. 239–242.
4. Електронний підручник «Soft Skills», розроблений в межах міжнародного проєкту Tempus Impress Project “Improving the Efficiency of Student Services” funded by the European Commission and lasts from October 15, 2012 - October 14, 2015 (Project number 530534-TEMPUS-1-2012-1-UK- TEMPUS-SMGR) – сайт <http://psydilab.univer.kharkov.ua>.
5. Загородня А. А. Відображення процесів диференціації в змісті освіти старшокласників (2000-і роки). Вісник ЗНУ: Педагогічні науки. 2018.
6. Загородня А. А. Диференціація змісту навчання у старшій школі як ефективна умова реалізації особистісно-орієнтованої парадигми освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наукових праць. Серія: Педагогіка. 2018. Вип. № 25 (2-2018).
7. Загородня А. А. Диференціація змісту навчання у старшій школі: історико-аналітичний аспект. Науково-пед. журн. «Молодь і ринок». 2018. Вип. № 3(158). С. 30–35.

8. Загородня А. А. Профільна школа в Україні у 2011-2017 рр. XXI століття: теорія і практика, досвід, проблеми, перспективи. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2021. № 35. Т. 3. С.202-206. URL: <http://www.apfn-journal.in.ua/35-3-2021> <https://lib.iitta.gov.ua/725797/>
9. Загородня А. А. Елективні курси в профільних школах як одна із тенденцій реформування освіти (2011-2017 рр.). Вісник Запорізького нац-го ун-ту: зб. наук. праць. Пед. науки. Запоріжжя: Запорізький нац-й ун-т, 2021. № 1 (37). Ч. I. С. 16-20. DOI <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2021-1-1-02>
10. Коваль К. О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування / К. О. Коваль // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2015. – No 2. – С. 162–167.
11. Малихін, О., Арістова, Н.О., Калініна, Л., & Опалюк, Т. (2021). Розвиток soft skills серед потенційних працівників: теоретичний огляд найкращих міжнародних практик. *Постмодерні відкриття*, 12 (2), 210-232. <https://doi.org/10.18662/po/12.2/304>
12. Муромець В. (retrieved 08.06.2020). Топ-5-Soft Skills для успішності у житті та кар'єрі. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/02_17_konferenciya_molodizhna_nauka_v_ukr/7_Top5_Soft_Skills.pdf
13. Навички в резюме: як заповнити, приклади і рекомендації на 2020. Ключові навички та вміння: посібник сучасного резюме. URL: <https://sweetcv.com/ua/guide/resume-skills>
14. Навчальна практика Soft Skills Hard Skills: навчальний посібник / К. О. Коваль, О. В. Мельник, О. В. Бурдейна, Р. С. Белзецький, О. М Косарук. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 76 с.
15. Топузов О. М. Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. Укр. пед. журн. 2015. № 1. С. 16—27.
16. Топузов О. М. Профільне навчання: проблеми формування змісту курсів за вибором та організація навчальної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. Проблеми сучасного підручника. Київ: Педагогічна думка, 2008. Вип. 8. С.20-27.
17. Топузов О. М. Роль і місце підручника в реалізації компетентнісного підходу до навчання. Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць. К. : Педагогічна думка, 2012. Вип. 12. С. 241–247.
18. Топузов О. М. Становлення проблемного навчання в педагогічній науці. Рідна школа. 2015. № 1. С. 57–60.
19. Топузов О. М., Малихін О.В., Опалюк Т.Л. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя : навч. посібник. Київ : Педагогічна думка, 2018. 292 с.
20. Топузов, О. М. (2008). Профільне навчання: проблеми формування змісту курсів за вибором та організація навчальної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах. Проблеми сучасного підручника, (8), 20–27.
21. Тютюнник А. В. Використання хмарних технологій та soft skills в освітній діяльності студентів та викладачів: зб. наук. пр. / А.В. Тютюнник // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. – 2015. – No 1. – С. 134–143.

Додаткова

1. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень; заст. Гол. Ред. В.І Луговий, О.М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва; редкол.: О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, та інші]: 2-ге вид., допов. та перероб. Київ. Юрінком Інтер, 2021.
2. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови / методичний poradnik науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового

навчального року : методичні рекомендації / за заг. ред. Олега Топузова, Тетяни Засекиної : Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ : Видавничий дім «Освіта», 2022. - 296 с. DOI <https://doi.org/10.32405/978-966-983-360-0-2022-70>

3. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України ; редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови); за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/>.

4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013 [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України* : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>.

5. Освітнє партнерство в системі загальної середньої освіти: теорія і методологія / О.М. Топузов. – Київ : Інститут педагогіки : Педагогічна думка, 2021. – 160 с.

6. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя : навч. посіб. / О. М. Топузов, О. В. Малихін, Т. Л. Опалюк ; М-во освіти і науки України. – Київ : Пед. думка, 2018. – 291 с.

7. Topuzov O. Educational partnership in the system of general secondary education: concept and content. *Український педагогічний журнал*. 2020. № 3. С. 5–13. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2020-3-5-13>

8. Lokshyna Olena, Topuzov Oleg. COVID-19 and education in Ukraine: Responses from the authorities and opinions of educators. *Perspectives in Education*, Vol. 39 No. 1 (2021): COVID-19 special issue: Opportunity to rethink and restructure education in the world / COVID-19 and the impact on basic and special education. P. 207-230. DOI <https://doi.org/10.18820/2519593X/pie.v39.i1.13>

9. Topuzov, O., Lokshyna, O. Education at war: international experience and achievements of Ukraine. *Професійна і неперервна освіта. Edukacja zawodowa i ustawiczna. Professional and lifelong education*. *Rocznik Naukowy Polsko – Ukraiński*. nr 7/2022.

10. Topuzov, O., Malykhin, O., & Aristova, N. (2022). General Secondary Teachers' Views on Educational Process Amid the Covid-19 Pandemic: Two-Year Experience of Blended Learning. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*, 1, 549-559. doi:<https://doi.org/10.17770/sie2022vol1.6841>

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 12 від «31» серпня 2022 р.).

Загородня А. А. Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу. Робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) / Загородня А. А. [Електронне видання]. – Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2022. – 16 с.

Рецензенти:

Калініна Людмила Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, учений секретар Інституту педагогіки НАПН України;

Чернуха Надія Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Вивчення навчальної дисципліни «Формування soft skills суб'єктів освітнього процесу» є дисципліною вибіркової складової навчального плану. Дана дисципліна забезпечує особистісний і професійний розвиток у здобувача вищої освіти, вона спрямована на формування ефективного, незалежного і впевненого у своїх силах майбутнього дослідника та викладача вищої школи, здатного до навчання протягом життя. Зміст дисципліни та методи і форми її викладання сфокусовано на розвитку здатності здобувача вищої освіти до самоорганізації та самоуправління, його критичного та рефлексивного мислення, лідерських якостей, комунікативних здібностей та уміння працювати в команді. Особлива увага приділяється формуванню уміння ефективної міжособистісної взаємодії, прийняття рішень, цілепокладання та досягнення складних багаторівневих цілей особистісного, професійного і кар'єрного розвитку.

Як вибіркова складова, вивчення дисципліни дозволить здобувачам вищої освіти сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань і компетенцій соціально-гуманітарного характеру, таких як: уміння працювати в багатопрофільній команді, володіння прийомами ефективної аргументації і комунікативною компетенцією в цілому, розуміння професійної та етичної відповідальності ухвалення управлінських рішень, здібність до аналізу і критики прийнятих рішень, мистецтво управління часом та правильної постановки цілей, розуміння необхідності навчання та особистісного розвитку протягом усього життя.

The study of the discipline "Formation of soft skills of the subjects of the educational process" is a discipline of the elective component of the curriculum. This discipline provides personal and professional development in higher education, it is aimed at forming an effective, independent and self-confident future researcher and teacher of higher education, capable of lifelong learning. The content of the discipline and methods and forms of its teaching are focused on developing the ability of higher education to self-organization and self-management, his critical and reflective thinking, leadership skills, communication skills and ability to work in a team. Particular attention is paid to the formation of the ability of effective interpersonal interaction, decision-making, goal-setting and achieving complex multi-level goals of personal, professional and career development.

As an optional component, the study of the discipline will allow applicants for higher education to form an individual educational trajectory. The purpose of studying the discipline is the formation of future specialists of knowledge and competencies of socio-humanitarian nature, such as: the ability to work in a multidisciplinary team, mastery of effective argumentation techniques and communicative competence in general, understanding of professional and ethical responsibility of management decisions, the ability to analyze and critique decisions, the art of time management and proper goal setting, understanding the need for learning and personal development throughout life.